

“La millor manera de conèixer la gent és enfrontar-la a una situació límit”

Pere Antoni Pons (Campanet, Mallorca, 1981), autor de la novel·la *La felicitat dels dies tristos*, de diversos llibres de poesia i d'un llibre entrevista amb Joan Francesc Mira, publica a Empúries la novel·la *Tots els dimonis són aquí*.

—A partir de quins materials vàreu concebre la novel·la?

—Neix d'una imatge que em ve de sobte al cap, la d'un home caminant tot sol de nit per un carrer fosc d'un poble on ha desaparegut una al·lota. En vaig escriure tres o quatre pàgines que vaig deixar reposar i, a partir d'aquí, ho vaig reprendre. A part aquesta imatge, que ja insinua un cert argument, de seguida vaig veure clara l'estructura, que la novel·la s'havia d'articular a partir de l'interrogatori entre un personatge que no tenia res a veure amb la història, de manera directa, i un altre que tampoc, però que en sabia tot l'entrellat.

—Però la novel·la no és un interrogatori, només, és més complexa.

—És ver. L'interrogatori fa de marc dins el qual apareixen diverses veus, diversos tipus de text. I un mateix fet pot ser explicat pel qui l'ha viscut i pel qui l'ha sentit contar.

—La dificultat era d'equilibrar la història personal dels protagonistes amb la descripció de la vida del poble on ha desaparegut la noia, que l'una cosa no ofegués l'altra, no?

—Sí, un cert equilibri, però en el moment de dubte sacrifici la descripció de la vida del poble a l'estudi dels personatges i el desenvolupament de la trama. El poble només em servia d'attrezzo. Tampoc no volia que fos de cartró pedra, evidentment, calia que tingués versemblança. Era necessari per a la trama, però queda en segon terme.

—Però sí que hi té un cert paper una llegenda del poble.

—Com tantes n'hi ha als pobles. Però no se la creu ningú tret de dos personatges, i fins i tot ells saben que no és normal creure-hi, i els inquieta de fer-ho perquè saben que és el símptoma d'una anomalia pertorbadora. En el cas del principal protagonista, Ricard Rosenthal, és el seu acte de desesperació total. És aferrar-se a un ferro roent.

—La vida de Ricard Rosenthal mereix una novel·la, sense necessitat de la desaparició de la noia.

Pere Antoni Pons publica la novel·la *Tots els dimonis són aquí*, a l'Editorial Empúries.

—Potser sí. Però la millor manera de conèixer les persones és enfrontar-les a una situació límit, i millor si frega el misteri, l'enigma, la màgia.

—El títol pot donar a entendre que el mal serà monstruós, i present en tothom. Però no és així.

—Exacte. El mal no ha de ser una cosa monstruosa. Al final el protagonista acaba essent devorat pels dimonis més freqüents del dia a dia, dimonis que l'han rosegat per dins i l'han dut a la pura desesperació. El títol també m'agrada per l'ambigüitat, molt suggestiva, de l'"aquí". Aquí, on? A la novel·la?, al poble?, al cap del personatge? És una ambigüitat molt concreta, d'una altra banda.

—Es veu clarament que, tot i que la desaparició d'una noia engegui la trama, no voleu mai que sembli una novel·la negra.

—No. A la novel·la negra clàssica, la trama serveix per a explorar, sovint críticament, un determinant context moral, polític o socio-econòmic, o tot plegat, i això no

m'ha interessat. M'ha interessat d'explicar una determinada història que afectava tota una colla de personatges. La meua novel·la té elements de novel·la negra, de la gòtica i de terror psicològic, però és un drama amb totes les de la llei.

—El drama del protagonista.

—En efecte. El drama del protagonista crec que sosté la novel·la més enllà de la trama.

—Us agrada que els personatges reflexionin i reflexionin, donin voltes a les coses.

—Sí. Sóc un gran lector de novel·les on els personatges s'expliquen i reflexionen en llargs paràgrafs.

—També els secundaris opinen sobre la vida i l'home.

—És una tendència de totes les persones, més encara com més inquietant és la situació en què et trobes, com és el cas de la novel·la. La novel·la no vol reproduir les converses banals que pots sentir en un bar. La literatura no pot ser com la vida. Els personatges no poden parlar com la gent del carrer; sense que hagi de caure en una expressió llibresca, has de recrear-la. Entre la realitat en brut i la literatura llibresca hi ha d'haver un entremig.

Lluís Bonada